

KORYJANDER (35) *sb m*

k- (33), c- (2); -i- (24), -y- (11).

o oraz e jasne; -a- (11), -ã- (2); -a- : -ã- *SienLek* (5 : 2).

sg *N* koryjander (18). ◇ *G* koryjandru (10). ◇ *A* koryjander (4). ◇ *I* koryjandr(e)m (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *bot. Coriandrum sativum L. (Rost); kolendra siewna, roślina użytkowa z rodziny baldaszkowatych (Umbelliferae); coriandrum Mymer¹, Mącz, Calep, Cn (32) : Coriandrum. Coriander. koriander. Mymer¹ 17v; Też wino w którym by wrzało to ziele s koriandrem naczukrze przyprawionym/ á kto fie go bedzie napijał/ boleść głowy wfpokaia *FalZioł* I 58b; Koriander małtikowany dobrze/ oddala mocznie smrod wft dla czofnku y Czebule. *FalZioł* V 81, [+3]b, I 27d [3 r.], 28a, 28 żp, b [2 r.] (19); Też y chleb który był Pan Bog obiecał ípuścił íako zyárná koriándru. *BielKron* 31; *Mącz* 65c; Tym którzy Bożą kaźń ćierpią/ Koryjander z octem wierciány po obiedzie íadác máią *SienLek* 59v, 50v, 66, 110v, 118v, 126, 163v; *Oczko* 32v, 33; *Calep* 260a.*

W charakterystycznych połączeniach: koryjander mastykowany, przyprawiony (3), przyświeży, tłuczony, wierciany; proch z koryjandru (2), sok (2); ziarno koryjandru; koryjandru nawiercić.

2. *bot. Zestawienie: »czarny koryjander« = Nigella sativa L. (Rost); czarnuszka siewna, roślina z rodziny jaskrowatych (Ranunculaceae), nasiona używane między innymi w lecznictwie (1) : Melanthium, herba, Czarny koryánder álbo czarny hanyż. *Mącz* 214a.*

3. *bot. Zestawienie: »czarny koryjander« = Brassica nigra Koch. (Rost); czarna gorczyca, roślina użytkowa z rodziny krzyżowych (Cruciferae), znana i używana w XVI w., nazywana gorzycą dla gorzkiego smaku owoców, nasion, liści lub korzenia; melanthion, nigella *Mącz*; napy, saurion, sinape, sinapi, sinapis (scelerata), thlaspi *Cn* (1) : Nigella, herba, Czarna gorzicá/ álbo czarny Koriánder. Melanthion alias. *Mącz* 246d.*

4. *bot. Zestawienie: »koryjander studzienny« = Adiantum capillus-Veneris L.; paproć z rodziny paprotkowatych (Polypodiaceae) rosnąca na obszarach gorących i tropikowych (1) :*

*Szereg: »meh studzienny albo koryjancler studzienny« (1): mowią o tych włofkach iżby były ty włofski ftudzienne/ á niektorzy powiedaią yżby były mchem ftudzienne^m albo koriandrem ftudziennym/ ábowiem matki bożey włofki fą podobne w lifciu, koriandrowemu lifciu *FalZioł* I 26c.*

Synonimy: 1. »polski pieprz«; 2. »czarny hanyż«, czarnucha; 3. »czarna gorczyca«; 4. »meh studzienny«.

Cf **KOLENDRA, KORYJANDRA**